

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1973 yılında Wassily Leontief'e (Harvard Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Leontief, bu ödüle "Girdi-Çıktı metodunu geliştirmesinden ve önemli iktisadi problemlere uygulamasından" dolayı layık görülmüştür.

WASSILY LEONTIEF - 1973 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Rus asıllı bir iktisatçı olan Wassily Leontief, 5 Ağustos 1906'da Rusya'nın Saint Petersburg şehrinde doğmuş, 5 Şubat 1999'da Amerika Birleşik Devletleri'nin New York Eyaletinde hayata gözlerini yummuştur. Komünizme muhalefetten zaman zaman tutuklanmıştır. Leningrad Üniversitesinde Felsefe ve Sosyoloji çalışmasıyla birlikte İktisat çalışmış, 1925'de Leningrad Üniversitesinde Sosyal Bilimler Yüksek Lisansı'nı aldıktan sonra Rusya'dan Almanya'ya ayrılmış, 1928'de de Berlin Üniversitesi'nde doktorasını "Wirtschaft als Kreislauf (Ekonomide Döngü)" isimli teorik teziyle tamamlamıştır. 1931'de Amerika'ya göç etmiş, 1932'de bir şair olan Estelle Marks ile evlenmiş, Svetlana Alpers isimli bir çocuğu olmuştur.

Eğitim-Kariyer: 1932-1975 yılları arasında Harvard Üniversitesi'nde, öğretim görevlisi (1932-1933), yardımcı doçent (1933-1939), doçent (1939-1946) ve profesör (1946-1975) olarak, 1975-1991 yılları arasında New York Üniversitesi'nde İktisat Profesörü olarak çalışmıştır. Harvard Üniversitesinde çalışırken "Girdi-Çıktı Analizi" araştırmaları üzerine Harvard Ekonomik Araştırma Projesi'ni kurmuş, 1948-1973 arası başkanlığını yapmış, New York Üniversitesi'nde de Ekonomik Analiz Enstitüsünü kurmuş ve başkanlığını yürütmüştür. Geliştirmiş olduğu "Girdi-Çıktı Analizi" ve bunun reel ekonomiye uygulamalarından dolayı 18 Ekim 1973'de "İktisat Nobel Ödülü"ne layık bulunmuştur. Robert M. Solow ve Vernon L. Smith gibi iki Nobel ödüllü meşhur iktisatçının hocalığını da yapmıştır. Nobel İktisat Ödülü dışında çeşitli ulusal ve uluslar arası kuruluşlardan 24 ödül almış, 34'ün üzerinde de çeşitli ulusal ve uluslar arası kuruluşlarda üye olarak yer almıştır.

Hobileri: Uçurtma balıkçılığı, bale ve hafif şaraplar Leontief'in hobileri arasındadır.

İktisat Bilimine Katkıları: Wassily Leontief'in Nobel ödülü almasına konu olan çalışması endüstriler arası etkileşimi gösteren "Girdi Çıktı Tabloları"dur. Girdi-Çıktı Tabloları, bir endüstriden sağlanan bir ara ürün girdisi diğer endüstri(ler) de bir başka ürünün; nihai bir mal ya da başka bir endüstride üretimde kullanılmak üzere başka bir ara ürünün üretilmesine olan etkisini gösterir. Buradan hareketle diğer endüstride bir malı bir birim üretmek için destek veren endüstri(ler)den malın üretimi için ne oranda girdi talebinde bulunacağı belirlenir. Yani Mikro İktisatta söz konusu olan ilave bir birim mal üretimi için girdi faktörleri bileşim oranına benzer bir yaklaşımı Genel Denge Analizine uygulamış, ilave bir birim mal üretiminde diğer sektörlerden sağlanan girdilerin payının ne olması gerektiğini bu tablolarla göstermiştir. Bu da hükümetlerin hedefleri doğrultusunda gereksinim duyulan mal ve hizmetlerin üretim planlamalarına gitmelerine yol açmıştır. Çünkü girdi-çıktı tablosuyla nihai mal talebi değişimine bağlı olarak girdi malı talebinde oluşacak değişme tahmin edilebilmektedir. Batı, Üçüncü Dünya ve diğer dünya ülkeleri; piyasa ekonomisine dayanmayan, kendi ekonomileri için benzer Girdi-Çıktı Tabloları oluşturmuşlar ve ekonomi planlamalarında Leontief'in geliştirdiği gerek statik gerekse dinamik modellerini kullanmışlardır. Leontief, teorik modeller geliştirmekle kalmamış, bu modelleri reel ekonomiye uygulamıştır. Geliştirmiş olduğu lineer denklemler ve girdi-çıktı tablolarıyla Genel Denge Analizinin iktisada uygulanmasında da öncü olmuştur.